

Benvinguda a Emilio Marcos Vallaure

Francesc Fontbona

Acadèmic de número. francesc@francescfontbona.cat

Emilio Marcos Vallaure té molts motius per ser honorat amb la condició d'acadèmic corresponent de la nostra corporació. En els seus inicis estigué molts anys treballant a l'editorial Everest de León, una de les que han produït llibres d'art a l'estat espanyol amb més criteri i qualitat. És historiador de l'art –tot i que la seva llicenciatura va ser en Dret el 1963– i ha estat director general del Patrimoni Artístic (1979-80) i conseller de Cultura del Principat d'Astúries (2011-12). En totes aquestes funcions va deixar l'empremta de la seva forta personalitat; però se'l recordarà sempre com l'home que va crear, com qui diu del no res, el Museu de Belles Arts d'Astúries, a Oviedo, d'on va ser tècnic artístic des del començament i director des del 1995.

Aquest museu és una institució veritablement extraordinària, fundada el 1980, que acull obres des de l'Edat Mitjana fins a l'art contemporani. Partí de la petita col·lecció de la Diputació i també de la col·laboració de l'Ajuntament, però la visió d'Emilio Marcos –i de José Antonio Fernández-Castañón, que compartí amb ell els principals càrrecs directius del museu des del principi– de seguida es proposà fer un patrimoni museístic amb ambició, intel·ligència i realisme.

Prestà el museu, lògicament, una gran atenció a l'art asturià, i per això Marcos Vallaure estigué atent a fer compres oportunes per construir aquesta col·lecció patrimonial asturiana de referència. Però no hem d'oblidar que en l'art asturià hi ha figures de tan relleu i transcendència general com Carreño de Miranda, Darío de Regoyos, Evaristo Valle i Nicanor Piñole, entre altres, molt ben representats al museu, cosa que dona a la institució un interès molt més que local.

Al museu Marcos va fer-hi incorporacions importants també d'arts industrials, que enriqueixen no sols el patrimoni de la institució sinó el coneixement mateix de l'art asturià, com la producció de la fàbrica de vidres Cifuentes, Pola y Cia. (1991), o la de la Fàbrica de Loza de San Claudio (1994).

Però el Museu de Belles Arts d'Astúries s'ha enriquit també amb col·leccions d'àmbit general, perquè no està escrit enlloc que els museus de comunitats allunyades dels grans centres de poder polític hagin d'acontentar-se en mostrar només patrimoni comarcal. La incorporació de *l'Apostolat* d'El Greco el 2002 va ser un gran enriquiment del museu, que ja des de 1995 havia canviat definitivament d'escala en incorporar la part de la col·lecció de Pedro Masaveu que havia servit per pagar els impostos de successió a la comunitat autònoma, a la mort del gran financer i col·leccionista. Aquell procés, que vaig tenir l'ocasió de viure des de dins, en formar part de la Comissió de Valoració que el Ministeri de Cultura “prestà” al govern d'Astúries per canalitzar i avaluar aquella incorporació, omplí el museu d'obres de primer ordre, de Fernando Gallego, Pedro Berruguete, Ribera, Zurbarán, Luís Meléndez, Beruete, Pinazo, Sorolla, Picasso, Maria Blanchard, Solana i una col·lecció importantíssima de pintura catalana d'Anglada-Camarasa –ara el museu d'Oviedo és el més ric en obres importants d'aquest pintor–, Baixeras, Casas, Meifren, Nonell, Mir, Clavé i més.

Emilio Marcos Vallaure va saber trobar les millors complicitats per a la seva institució, com ara la del desaparegut director del Museu del Prado Alfonso Emilio Pérez Sánchez –un altre membre corresponent de la nostra Acadèmia– que tingué pel museu d’Astúries una predilecció especial, i va saber potenciar noms d’historiadors de l’art joves asturians, com Javier Barón, avui sòlid conservador d’art del segle XIX de l’esmentat museu madrileny.

Entre les seves publicacions com autor o director destaquen dos textos monogràfics sobre l’escultor Juan Alonso de Villabrille y Ron (1970 i 1975); *Personajes asturianos. Retratos para la Historia (1750-1936)* (1988), una espècie de National Portrait Gallery a nivell asturià, partint d’obres escampades per col·leccions diverses, públiques i privades que pogué reunir temporalment al seu museu; *Arte e industria en Gijón (1844-1912)* (1991), *La fábrica de loza de San Claudio (1991-1966)* (1994); i els catàlegs de les molt nombroses exposicions organitzades pel museu, en les que ell sempre hi era al darrera encara que la seva participació sovint constés només amb poca aparatositat tipogràfica.

Emilio Marcos Vallaure és una figura principal del món dels museus d’art a l’estat espanyol, però és també un personatge polivalent, que ha fet publicacions sobre epigrafia, el conde de Toreno, la literatura en bable, i que col·laborà en la edició de les obres completes de Gaspar Melchor de Jovellanos. És acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia de la Història, de Madrid (1993) i de la de Belles Arts de Valladolid (2008). Tanmateix la vinculació de la que sempre s’ha sentit més orgullós és amb el “Tabularium Artis Asturiensis” que fundà l’historiador Joaquín Manzanares, del que ha estat secretari des de 1962. Els seus coneixements, les seves iniciatives, la seva inquietud i fins i tot el seu caràcter independent però profundament implicat amb la col·lectivitat, fan d’ell algú mereixedor de la màxima consideració, i és per això que avui aquesta Acadèmia s’enriqueix al incorporar-lo entre els seus membres.

20 de març de 2013